

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o „Obnovljenom partnerstvu s afričkim, karipskim i pacifičkim zemljama”

(JOIN(2016) 52 final)

(2018/C 129/13)

Izvjestiteljica: **Brenda KING**

Zahtjev za savjetovanje:	Europska komisija, 27.1.2017.
Pravni temelj:	članak 304. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
Nadležna stručna skupina:	Vanjski odnosi (REX)
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	7.11.2017.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	7.12.2017.
Plenarno zasjedanje br.:	530
Rezultat glasovanja (za/protiv/suzdržani):	165/1/2

1. Zaključci i preporuke

1.1. Sporazum o partnerstvu iz Cotonoua (CPA) između Europske unije (EU) i članica skupine afričkih, karipskih i pacifičkih zemalja (AKP) prestaje važiti 2020. Taj sporazum bio je temelj suradnje i dijaloga u području politike, gospodarstva, trgovine i razvojne pomoći.

1.2. EU i zemlje AKP-a zasebno su pokrenuli rasprave kako bi se utvrdio mogući okvir i osnova za buduće odnose. Prioriteti koji će vjerojatno biti uključeni su smanjenje siromaštva, trgovinski odnosi, upravljanje migracijskim tokovima i borba protiv globalnog zatopljenja. Službeno pokretanje rasprava između EU-a i AKP-a održat će se najkasnije u kolovozu 2018.

1.3. Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD) i Europska komisija pokrenule su javno savjetovanje 2015. kako bi se pripremio okvir za razdoblje nakon isteka Sporazuma iz Cotonoua te su objavile zajedničku komunikaciju u studenom 2016., kojom se podupire krovni sporazum o definiranju zajedničkih vrijednosti i interesa, s tri zasebna partnerstva sa svakom od triju regija.

1.4. Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO ili Odbor) pozdravlja Zajedničku komunikaciju kao i odabranu opciju Komisije o krovnom sporazumu s posebnim regionalnim prioritetima koji bi trebali biti pravno obvezujući. EGSO vjeruje da je potreban novi ažurirani sporazum koji uzima u obzir novu stvarnost kao što su zabrinutost europske javnosti u vezi s povećanim rizikom od terorističkih napada, zabrinutost zbog nekontroliranih migracijskih tokova, rizik od klimatskih izbjeglica s obzirom na dramatično povećanje afričkog stanovništva, sve veći utjecaj drugih regionalnih snaga i nepredvidivi postupci sadašnjeg predsjednika SAD-a.

1.5. EGSO također poziva na bolju integraciju civilnog društva u sljedećem okviru te osiguranje snažnije uloge civilnog društva koja nadilazi puko savjetovanje. To je važno za poštovanje načela usklađenosti razvojnih politika.

1.6. EGSO podržava namjeru da se plan nadoveže na UN-ov Program održivog razvoja do 2030. i da se u njega uključe posebne značajke Europskog razvojnog fonda. To nadopunjava novi europski konsenzus o razvoju, čiji glavni cilj je iskorjenjivanje siromaštva, uz istovremenu integraciju gospodarske, socijalne i ekološke dimenzije održivog razvoja. Međutim, Odbor je razočaran činjenicom da Program održivog razvoja do 2030. nije stavljen u središte budućeg sporazuma i ne jača ključna načela kao što su univerzalnost, upravljanje i međusobna povezanost te nedjeljivost ciljeva održivog razvoja.

1.7. EGSO vjeruje da bi se svako buduće partnerstvo trebalo temeljiti na političkom dijalogu, a ne na odnosu između davatelja i primatelja. Odbor primjećuje da je Komunikacija usklađena s globalnom strategijom EU-a, međutim preporučuje da bi se svaka buduća suradnja između AKP-a i EU-a također trebala uskladiti sa svim strategijama i ciljevima partnera AKP-a.

1.8. EGSO također preporučuje jačanje političke dimenzije i postojanje snažnog mehanizma praćenja koji uključuje civilno društvo. U svim fazama budućeg partnerstva trebalo bi zadržati i ojačati pravnu stečevinu EU-a u pogledu civilnog društva, uključujući privatni sektor (organizacije civilnog društva), pri čemu bi te organizacije civilnog društva trebale biti uključene u institucionalizirani okvir u sklopu političkog dijaloga.

1.9. Istraživanje EGSO-a koje se bavi gospodarskim i socijalnim akterima u zemljama AKP-a pokazalo je da 82 % sudionika podupire sudjelovanje nedržavnih aktera u parlamentarnim sjednicama, te da se 78 % zalaže za sudjelovanje u međuvladinim sastancima, gdje bi trebali moći predstavljati izvješća i davati preporuke.

1.10 EGSO je razočaran činjenicom da Zajednička komunikacija ne odražava važnost organizacija civilnog društva niti na krovnoj razini niti na razini tri regije. Odbor preporučuje da buduća partnerstva uključuju formalni mehanizam za uključivanje organizacija civilnog društva u izradu, provedbu, praćenje i reviziju kao i tijekom predstojeće faze pregovora. EGSO je spreman odigrati središnju ulogu u tom postupku.

1.11. EGSO primjećuje da se uopće ne spominje Europski razvojni fond (EDF) i pretpostavlja da će se to promijeniti kada će se znati više o višegodišnjem financijskom okviru (VFO) i odluci uvrštenja ERF-a u proračun. EGSO ponovno ističe preporuku iz mišljenja u kojem stoji da bi svi oblici razvojne potpore koju EU daje trećim zemljama trebali biti obuhvaćeni istim pravnim okvirom te podlijegati istom demokratskom nadzoru Europskog parlamenta, uz istodobno zadržavanje istih pozitivnih aspekata Europskog razvojnog fonda. EGSO nadalje smatra da se Instrument mirovne pomoći za Afriku i novi projekti povezani s migracijama trebaju financirati izvan ERF-a.

1.12. Odbor pozdravlja usredotočenost na ljudski razvoj kao poseban prioritet za buduće partnerstvo koji bi trebao biti prioritet za sve tri regije kao i povezan s ciljevima održivog razvoja.

1.13. EGSO pozdravlja izjavu u Komunikaciji da je potrebno u potpunosti zaštititi, promicati i ostvariti ravnopravnost spolova te osnaživanje žena i djevojaka, kao i priznanje ključnog doprinosa žena i djevojaka ostvarenju mira i izgradnji države, gospodarskom rastu, tehnološkom razvoju, smanjenju siromaštva, zdravlju i dobrobiti, kulturi i ljudskom razvoju. Međutim, EGSO je razočaran činjenicom da u Komunikaciji ne nalazi detalje o načinima kako bi se to olakšalo.

1.14. EGSO pozdravlja činjenicu da će trgovina i sporazumi o gospodarskom partnerstvu biti u potpunosti uključeni u novo partnerstvo. EGSO smatra da bi trgovinski sporazumi, uključujući sporazume o gospodarskom partnerstvu, kao svoj okvir trebali koristiti UN-ov Program održivog razvoja do 2030. i Pariški sporazum o klimatskim promjenama.

1.15. EGSO smatra da bi se pregovori o sporazumu o gospodarskom partnerstvu između AKP-a i EU-a trebali odvijati na transparentan način i uključivati civilno društvo. Sporazumi o gospodarskom partnerstvu trebali bi sadržavati provedivo poglavlje o održivom razvoju uz aktivnu ulogu civilnog društva u provedbi, praćenju i reviziji.

1.16. EGSO pozdravlja činjenicu da je klima jedan je od glavnih prioriteta, ali je zabrinut zbog toga što se prioriteti povezani s klimom i okolišem razlikuju u tri regije. Zabrinut je i zbog toga što je naglasak stavljen na mjere koje moraju provesti zemlje AKP-a, bez upućivanja na odgovornost EU-a u pogledu utjecaja na okoliš, odnosno na prirodne resurse i ekosustave u tim zemljama u razvoju.

2. Kontekst

2.1. Europska unija (EU) i 79 afričkih, karipskih i pacifičkih država (AKP) sklopile su opsežan i zakonski obvezujući međunarodni sporazum o suradnji koji je ujedinio više od polovice svjetskih nacionalnih država. Pod nazivom Sporazum o partnerstvu iz Cotonoua (CPA ili Cotonou), potpisan je u Beninu 2000. godine i cilj mu je jačanje dugogodišnje političke, trgovinske i razvojne suradnje između EU-a i zemalja AKP-a. Na temelju Sporazuma osnovan je niz institucija koje olakšavaju suradnju između vlada, javnih dužnosnika, zastupnika u parlamentu, lokalnih tijela i civilnih društava država te privatnog sektora AKP-a i EU-a. On se temelji na povijesnim odnosima između EU-a i njegovih bivših kolonija, koji su u međuvremenu napredovali s pomoću niza sporazuma: od sporazuma o pridruživanju iz Prve i Druge konvencije iz

Yaoundéa između Europske ekonomske zajednice i bivših francuskih kolonija u Africi (1963. – 1975.) do uzastopnih konvencija iz Loméa između AKP-a i EU-a (1975. – 2000.) te najnovijeg Sporazuma o partnerstvu potpisanog u Cotonouu (2000.).

2.2. Konvencije iz Loméa dodijelile su zemljama AKP-a pravni status, čime im je bilo omogućeno stvaranje modela razvoja i potraživanja povlaštenog pristupa zajedničkom tržištu. Taj okvir dao je veću težinu karipskim i pacifičkim državama, koje vjerojatno ne bi profitirale od ovakve vrste modela razvoja u bilateralnim sporazumima. Iako se siromaštvo smanjilo, udio zemalja AKP-a na unutarnjem tržištu smanjio se sa 6,7 % u 1976. na 3 % u 1998.

2.3. Sporazum iz Cotonoua usmjeren je na jačanje partnerstva i sastoji se od tri stupa – političkog, komercijalnog i održivog razvoja. Početni cilj tog sveobuhvatnog sporazuma bio je pomoći razvoju u zemljama AKP-a, uz istodobno poticanje diversifikacije njihovih gospodarstava stvaranjem okruženja za poduzetništvo i ulaganja.

3. Opće napomene

3.1. Sporazum iz Cotonoua istječe 2020. godine, zbog čega su Europska komisija i Visoka predstavnica Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku 22. studenog 2016. objavile Zajedničku komunikaciju. U Komunikaciji su iznesene tri opcije koje se temelje na rezultatima javnog savjetovanja pokrenutog 6. listopada 2015. Prva opcija je obnova Sporazuma iz Cotonoua s AKP-om. Prednost toga je zadržavanje formata AKP-a; međutim, to ne bi dovelo do sporazuma koji uzima u obzir specifične prioritete koje su utvrdile uključene strane. Osim toga, ne bi se u obzir uzele značajne promjene od 2000., kao što je proširenje EU-a, različiti prioriteti u zemljama AKP-a i sve veća važnost regionalnih organizacija kao što je Afrička unija.

3.2. Druga opcija predviđa potpunu regionalizaciju odnosa između EU-a i zemalja AKP-a. Takvim pristupom, unatoč tome što odražava razlike između tri regije, zanemarila bi se izražena želja zemalja AKP-a da ostanu ujedinjene, kao i zajednička želja da se format EU-AKP koristi za utjecaj na međunarodne institucije.

3.3. Prednost se daje trećoj opciji, s kojom se, kako se čini, slažu sve strane. Revizija u ovom slučaju znači sklapanje „zajedničkog okvirnog sporazuma s tri regionalna stupa”: „treća opcija je sporazum s partnerskim zemljama, uključujući tri zasebna regionalna partnerstva s afričkim, karipskim i pacifičkim zemljama, uz mogućnost bliske suradnje s drugim zemljama u sklopu zajedničkog okvira. Tim okvirom definirale bi se zajedničke vrijednosti, načela, ključni podaci i interesi, što podrazumijeva suradnju između uključenih strana, uz korištenje dugogodišnje „pravne stečevine” AKP-a. Također bi se predvidjeli posebni mehanizmi suradnje na svjetskoj sceni. Tri regionalna partnera koristila bi i integrirala već postojeće mehanizme (npr. zajedničku strategiju EU-a i AKP-a) te utvrdila prioritete i mjere usmjerene na specifične detalje u programu partnerstva u svakoj od tri regije.” Ovaj institucionalni aranžman koji je predložila Komisija i koji se sastoji od tri zasebna regionalna partnerstva s afričkim, karipskim i pacifičkim državama, u sklopu krovnog aranžmana, zadržava pravnu stečevinu i prednosti formata partnerstva između EU-a i zemalja AKP-a uz istodobno pružanje mogućnosti za diferencirane razvojne inicijative ovisno o regiji. Osim toga, u skladu s tom najpoželjnijom opcijom, postoji mogućnost uključivanja drugih zemalja izvan AKP-a, poput drugih najmanje razvijenih zemalja (LDC), ili onih u Sjevernoj Africi, u budućnosti.

3.4. EGSO pozdravlja cilj Europske komisije da partnerstvo učini pravno obvezujućim, a da pritom i dalje ostane fleksibilan i prilagodljiv kako bi ga se moglo prilagoditi stalno promjenjivom okruženju. EGSO predlaže da se „pravno obvezujućim” jasno definira u sporazumu koji će naslijediti Sporazum iz Cotonoua, pri čemu bi u taj sporazum trebalo biti uključeno savjetovanje i sankcije u slučaju kršenja ljudskih prava, demokratskih načela i, prije svega, vladavine prava. EGSO napominje da zemlje AKP-a podržavaju obvezujuću narav budućeg sporazuma ⁽¹⁾ i vjeruje da bi to zajamčilo predvidljivost, transparentnost i uzajamnu odgovornost.

3.5. Nedavno usvojeni međunarodni okviri – Program održivog razvoja do 2030., Pariški sporazum o klimatskim promjenama, Program djelovanja iz Addis Abebe, Okvira iz Sendajija i Plan UN-a za gradove – mogu se uključiti u novi

⁽¹⁾ „Izjava iz Sipopoa: budućnost skupine AKP-a u svijetu koji se mijenja”. „Sedmi samit predsjednika država i vlada AKP-a”: 13. i 14. prosinca 2012.

sporazum, čime bi se partnere sporazuma usmjerilo na put održivosti za dobrobit ljudi, blagostanja i planeta. Buduće partnerstvo trebalo bi se temeljiti na tim međunarodnim okvirima i obvezama, te njihovoj provedbi koja se odvija na integriran, uključiv i održiv način.

3.6. Budući sporazum trebao bi dati prednost ljudskom razvoju, uzimajući u obzir dvostruki učinak eksponencijalnog demografskog rasta i klimatskih izazova s kojima su suočene zemlje AKP-a. To će predstavljati izazov za prehranu i opskrbu hranom, zaštitu okoliša i postizanje dobrobiti za sve.

3.7. Usklađenost razvojnih politika trebala bi biti ključan element budućeg partnerstva, osiguravajući da sve unutarnje i vanjske politike EU-a podupiru održivi razvoj u EU-u i u svijetu.

4. Posebne napomene

4.1. Sudjelovanje civilnog društva u budućem partnerstvu AKP-a i EU-a

4.1.1. EGSO pozdravlja činjenicu da se člankom 6. Sporazuma iz Cotonoua podupire sudjelovanje nevladinih dionika priznanjem njihove ključne uloge u partnerstvu. Međutim, razočaran je time što je suradnja i dalje orijentirana na vlade unatoč saznanju da je politički dijalog važan za promicanje sudjelovanja civilnog društva u razvojnom procesu. Postoje neke iznimke: Zajednička parlamentarna skupština AKP-a i EU-a, Parlamentarna skupština Cariforum-EU, Savjetodavni odbor Cariforum-EU i Odbor za trgovinu i razvoj Cariforum-EU. Njihov se broj može dodatno povećati u budućnosti.

4.1.2. EGSO ponovno ističe ključnu ulogu nevladinih dionika u odnosu AKP-a i EU-a tijekom cjelokupnog procesa održivog razvoja te u praćenju sporazuma o gospodarskom partnerstvu. U Programu UN-a do 2030. prepoznaje se uloga civilnog društva, naime u njemu se navodi: „opseg i ambicije novog programa zahtijevaju revitalizirano globalno partnerstvo kako bi se osigurala njegova provedba. Time će se olakšati intenzivna globalna suradnja za potporu provedbe svih ciljeva i ciljnih vrijednosti, okupljanje vlada, privatnog sektora, civilnog društva, sustava Ujedinjenih naroda i drugih aktera te mobiliziranje svih dostupnih resursa.”

4.1.3. EGSO s razočaranjem primjećuje da niz zemalja AKP-a, a nedavno i EU, uvodi restriktivne zakone kako bi ograničile rad nevladinih organizacija, što je u nekim slučajevima dovelo do negativnih posljedica na aktivnu uključenost organizacija civilnog društva. U indeksu održivosti organizacija civilnog društva za 2016. godinu ⁽²⁾ naglašava se da se u mnogim zemljama subsaharske Afrike organizacije civilnog društva, posebno one koje su usmjerene na zastupanje i ljudska prava, suočavaju sa sve većim ograničenjima ili prijetnjama ograničenjem njihova rada.

4.1.4. EGSO smatra da bi novi sporazum trebao jačati legitimitet posebno organizacija civilnog društva, i općenito nedržavnih aktera, kao i prijeko potrebnih dionika u političkim postupcima uključujući organizacije civilnog društva, kako iz AKP-a tako i EU-a u pravno obvezujuća načela sporazuma. To bi trebalo uključiti strukturirani okvir između organizacija civilnog društva i svih zajedničkih institucija AKP-a i EU-a. Stoga poziva na snažniju tehničku i financijsku predanost kako bi se potaknulo i osnažilo aktivno sudjelovanje organizacija civilnog društva.

4.2. Trgovina i održivi razvoj

4.2.1. U okviru Četvrte konvencije iz Loméa, zemlje AKP-a uživale su neuzajamne povlastice koje je jednostrano dodijelio EU kako bi one mogle izvoziti svoje proizvode na zajedničko tržište, zajedno sa sustavom za nadoknađivanje gubitka prihoda od izvoza u slučaju fluktuacija deviznih tečajeva ili prirodnih katastrofa. Za taj sustav presuđeno je da je u suprotnosti s načelom Svjetske trgovinske organizacije o „najpovlaštenijoj naciji”. Kako bi novi Sporazum iz Cotonoua bio u skladu s pravilima Svjetske trgovinske organizacije osmišljeni su sporazumi o gospodarskom partnerstvu s ciljem omogućavanja integracije zemalja AKP-a u svjetsko gospodarstvo.

4.2.2. Europa je stoga sklopila sporazume o gospodarskom partnerstvu sa šest regija koje obuhvaćaju 79 zemalja AKP-a, s ciljem stvaranja zajedničkih partnerstava u pogledu trgovine i razvoja, uz potporu razvojne pomoći. Od 2000. do 2008.

⁽²⁾ <https://www.usaid.gov/africa-civil-society>.

pristup europskom tržištu odvijao se putem neuzajamne nacionalne povlastice, koja se sastojala od sustava odstupanja od pravila Svjetske trgovinske organizacije. Od 2008. sporazumi o slobodnoj trgovini potpisivali su se u okviru sporazuma o gospodarskom partnerstvu; međutim, obavezni potpisi i naknadna provedba predstavljaju stalan izazov. Iako je do danas sklopljeno šest sporazuma o gospodarskom partnerstvu, postupak ratifikacije je u većini slučajeva bio otežan. Europa je 2007. godine potpisala prvi od 15 sporazuma s karipskim državama, koji je privremeno stupio na snagu u prosincu 2008. Situacija u Africi je bila raznolikija. U 2014. godini 16 država iz Zapadne Afrike, te dvije regionalne organizacije, Gospodarska zajednica zapadnoafričkih država (ECOWAS) i Zapadnoafrička ekonomska i monetarna unija (WAEMU), i Istočnoafrička zajednica sklopile su sporazum, međutim potpisivanje sporazuma još uvijek je u tijeku. Države Južnoafričke razvojne zajednice potpisale su sporazum o gospodarskom partnerstvu 2016. Naposljetku su privremeni sporazum o gospodarskom partnerstvu između Europe i pacifičkih zemalja potpisale Papua Nova Gvineja i Fidži 2009. godine, s obzirom na to da su te dvije zemlje najveći trgovinski partneri Europe na Pacifiku.

4.2.3. Sporazum iz Cotonoua stoga obuhvaća značajnu trgovinsku dimenziju. EU je 2012. godine bio drugi najveći trgovinski partner zemalja AKP-a nakon SAD-a. EU se nalazi ispred Venezuele, Kine, Brazila, Kanade i Indije. Udio trgovine s EU-om čini 12,1 % ukupne trgovine zemalja AKP-a, što je manje nego sa SAD-om (35,7 %), ali više nego s Kinom (6,9 %) ⁽³⁾.

4.2.4. Prema podacima Međunarodnog trgovinskog centra, između 2003. i 2012. tržišni udio zemalja AKP-a u svjetskom gospodarstvu porastao je s 1,4 % na 1,7 %, dok se udio tržišta EU-28 na tržištima zemalja AKP-a povećao s 10,9 % na 11,5 % tijekom istog razdoblja. Međutim, od 2010. godine zemlje AKP-a pogođene su posljedicama gospodarske krize iz 2008., pri čemu ukupna vrijednost njihove trgovine robom pada. Izvoz je 2015. godine iznosio 320,7 milijardi USD (u usporedbi s 495,1 milijardi USD u 2011.), pri čemu je uvoz iznosio 439,6 milijardi USD (u usporedbi s 500,2 milijardi USD u 2014.).

4.2.5. EGSO preporučuje da revizija Sporazuma iz Cotonoua bude usmjerena na proširenje trgovine u zemljama AKP-a, s obzirom na činjenicu da 80 % najmanje razvijenih zemalja još uvijek pripada AKP-u. Odbor također napominje da poljoprivreda predstavlja 90 % izvoza iz zemalja AKP-a te da je većina radne snage zaposlena u tom sektoru. U prosjeku 20 % nacionalnog bogatstva dolazi od poljoprivrednih prihoda s ekstremnim varijacijama između zemalja AKP-a. Primjerice, polovina BDP-a Čada ostvaruje se u poljoprivrednom sektoru, a na Karibima u prosjeku 1 % ⁽⁴⁾.

4.2.6. **Trgovina i regionalna integracija:** Sporazumom o gospodarskom partnerstvu želi se potaknuti regionalna integracija te se on temelji na logici da se snažnijom regionalnom integracijom potiču kapaciteti trgovanja, što će pak potaknuti rast, zapošljavanje i gospodarski razvoj. Kako bi se potaknula trgovina unutar AKP-a, potrebna su ulaganja u infrastrukturu – uključujući u čistu energiju – s ciljem pomaganja zemljama AKP-a da se okrenu proizvodnji i izvozu polugotovih i gotovih proizvoda, a time i prijeđu na višu razinu u globalnom lancu vrijednosti. EGSO stoga preporučuje da se pomorski promet uključi u program za trgovinsku i razvojnu politiku EU-a.

4.2.7. **Trgovina i održivi razvoj:** U sklopu budućeg partnerstva, trgovina i sporazumi o gospodarskom partnerstvu trebali bi se uključiti u okvir UN-ovog Programa održivog razvoja do 2030. i Pariškog sporazuma. Sporazumi o gospodarskom partnerstvu trebali bi sadržavati provedivo poglavlje o održivom razvoju s formalnim i strukturiranim okvirom za uključivanje organizacija civilnog društva. Budući pregovori između AKP-a i EU-a u trebali bi se odvijati transparentno, uz uključivanje organizacija civilnog društva u praćenje pregovora i provedbe kao i sporazuma.

4.3. Razvojna suradnja

4.3.1. Instrumenti i metode suradnje namijenjeni su za provedbu načela Sporazuma iz Cotonoua, s posebnim naglaskom na rezultate, partnerstvo i odgovornosti. Programiranje i provedba Europskoga razvojnog fonda stoga su osmišljeni kao zajednička odgovornost.

4.3.2. **Europski razvojni fond** izravno se financira dobrovoljnim doprinosima država članica EU-a izvan proračuna EU-a, ali se o njemu pregovara istodobno kad i o ostalim instrumentima EU-a za vanjsko financiranje kako bi se osigurala dosljednost. Njime upravljaju Europska komisija i Europska investicijska banka (EIB). EIB upravlja investicijskim instrumentom i daje zajmove, jamstva i sredstva iz Europskoga razvojnog fonda i svojih vlastitih resursa, privatnim društvima u zemljama AKP-a za kratkoročne i dugoročne projekte u privatnom i javnom sektoru.

⁽³⁾ <https://www.robert-schuman.eu/en/european-issues/0440-post-cotonou-the-modernisation-of-the-acp-partnership>

⁽⁴⁾ Priopćenje za medije tajništva AKP-a: Nova politika AKP-a stavlja naglasak na preradu poljoprivrednih proizvoda, 15. lipnja 2017.

4.3.3. **Iznos dodijeljenih sredstava Europskog razvojnog fonda porastao je, međutim vjerojatno će se smanjiti nakon Brexita**, pri čemu je Fond zadržao međuvladin karakter i strukturu upravljanja, što mu je omogućilo da uz višegodišnji financijski okvir (VFO) postane najvažniji čimbenik razvojne suradnje EU-a. S obzirom na jedinstveni povijesni razvoj Europskog razvojnog fonda i na njegov pravni status, kao i na njegovu međuvladinu osnovu, Europski parlament (EP) nema pravo suodlučivanja o njemu. Odbor Europskog parlamenta za razvoj zaista je uključen u opće političke rasprave i važan je dionik Sporazuma o partnerstvu iz Cotonoua. Zajednička parlamentarna skupština također ima ovlast provođenja parlamentarnog nadzora nad dodjelom sredstava Europskoga razvojnog fonda u nacionalnim indikativnim programima i regionalnim indikativnim programima.

4.3.4. **Europski razvojni fond** i uvrštavanje u proračun – Europski parlament u okviru posebnog postupka davanja razrješnice daje razrješnicu Europskoj komisiji za upravljanje Europskim razvojnim fondom i njegovu provedbu. Uvrštavanje u proračun (uključivanje Europskoga razvojnog fonda u proračun EU-a) i dalje je uzrok neslaganja Europskog parlamenta i Vijeća iako je Komisija u više navrata predlagala da se Europski razvojni fond uvrsti u proračun EU-a.

4.3.5. EGSO smatra da svi oblici potpore koju EU daje trećim zemljama trebaju biti obuhvaćeni istim pravnim okvirom i podlijegati istim demokratskim provjerama Europskog parlamenta. Stoga poziva na integraciju Europskoga razvojnog fonda u proračun EU-a uz istodobno zadržavanje pozitivnih aspekata Europskoga razvojnog fonda (npr. recipročnost i uzajamna odgovornost). To će dovesti do koherentnije razvojne politike EU-a.

Bruxelles, 7. prosinca 2017.

*Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Georges DASSIS*
